

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIS

Voor de Stad. f. 12.
Per post. f. 14.

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

DICERE VERUM QUID VETAT?

ADVERTENTIEN

15 cents de regel
behalve 35 cents zegel.

DE TIJDENOOT EN HET STANDBEELD VOOR PRINS WILLEM DEN I.

Toen wij onze artikelen schreven over het standbeeld van prins Willem I, uitteden wij de vrees, dat men ons niet zoude willen begrijpen. Dit heeft zich bewaarheid. De *Tijdenoot* is boos opgestaan, om den *Noord-Brabander* eens duchtig door te halen. Waarover? Niet over het wien der zaak; want na ons braaf toegelikt te hebben, heeft de *Tijdenoot* zijn artikel gecindigd, met ons volkomen toe te stemmen, wat wij ons in onze artikelen voorgesteld hadden te bewijzen, namelijk, dat en de wijze on het tijdstip, waarop men het standbeeld gaat oprigten, slecht gekozen waren. — Wat heeft dan den *Tijdenoot* zoo zeer mishagd? Alleen onze bewijzen. — Maar waarom dan de conclusie toegestemd, als de premissen valsch waren? — Dit heeft ons de *Tijdenoot* niet gezegd; wij constateeren slechts de daadzaak.

Vooreerst begint de schrijver, gelijk zulks is ieder diep doordacht betoog gebeuren moet, met eenige algemeene opmerkingen. Daarin worden onze artikelen als «onzamenhangende, vol van tegenstrijdige stellingen en met onbeschaamden luster tegen de protestanten vervuld» afgeschilderd. Die beleeftheden zijn voor ons wel niet zeer aangenaam; maar wij kunnen ons dan ook toch getroosten met het denkbeeld, dat de wijl die beschuldigingen daar onbewezen worden nedergevoeren, daarvan wellicht appel zoude kunnen worden aangeteekend. Immers, eene beschuldiging zonder bewijs geuit, heeft veel van hetgeen men in zekere achterbuurten schelden noemt.

Onze artikelen waren in twee gesplitst. In het eerste hadden wij gezegd: «dat onder prins Willem I tegen de Katholijken eene langdurige ware onderdrukking aanving, waartoe hij de gelegenheid openstelde». Dit heeft den schrijver gelegenheid gegeven om ons «en onkunde in de geschiedenis, en verregaande partijliefde in het behoeven der gebeurtenissen, en miskenning van den tegenwoordigen tijd aan te wijzen». Gelukkig dat het laatste verwijt

weliswaar niet bewezen wordt. Want wij worden daardoor gerechtigd dezelve geheel te laten.

Wat onze onkunde in de geschiedenis betreft, de schrijver schijnt die vooral te willen afleiden, daarvan dat wij misschien niets dan Katholijke schrijvers, tijdgenooten van Willem I., gelezen hebben. Deze moeten immers natuurlijk tegen den prins vooringenomen zijn. — Men kan zich echter juist stellen. Wij hadden elders geleerd onze opinie over prins Willem I te vormen. Want ofschoon het tegenwoordig geen gebruik meer is folianten te lezen, (en misschien komt het ook daarvan, dat de *Tijdenoot* met ons in opinie verschilt), hebben wij evenwel het geduld gehad, het groot plaacaet-boek open te slaan. Wij vonden daar een paar placacten, waaraan prins Willem I zijnen naam hechte, hoewel dezelve niets minder ten doel hadden, dan de afgeheele uitroeping der Katholijke Godsdienst in Holland en Zeeland. Wij deelen die hierachter onder het mengelwerk mede. Dat men leze en oordreele, en men zal bevinden dat wij, om de protestantsche vooroordeelen niet te veel te stooten, te kiesch geweest waren, toen wij zeiden, dat prins Willem I de gelegenheid had opengesteld tot de vervolging der Katholijken. Wij hadden moeten zeggen, dat hij zelfs zijnen naam en zijnen persoon daartoe leende, en wij zouden der waarheid meer nabij gekomen zijn.

Wat voegt nu de *Tijdenoot* daartegen aan? Eene plaats uit zijn verdedigingsschrift, waarin hij tegen de Spaansche overheersching uitvarende, de verdrukking beklagt, die zij had ingevoerd. Verder wordt nog eene andere plaats uit dezelfde memorie aangehaald, waarin de prins zegt, dat sulckx teghen syn sin was, toen de Staten van Holland en Zeeland tegen de Katholijken placacten uitschreven. Waarbij de schrijver van den *Tijdenoot* nog voegt, dat eene heerschende kerk destijds in den geest der eeuw lag, waartegen prins Willem niet bestand was.

Dat alles bewijst dat prins Willem I de held der protestanten was; maar niet dat hij de onze wozen moet; en de *Tijdenoot*, die ons van tegenstrijdigheid beschuldigt, had wat meer zorg kunnen dragen, dat er geene tegenstrijdigheid in zijne eigene redenering gevonden werd. De prins zegt hij, was zulk

een woedige voorstander van godsdienstige en burgerlijke wijsheid, dat «hij met geringe krachten» tegen het magtige Spanje streed, toen het de protestanten onderdrukte. Waarom beproefde hij ook zijne geringe krachten niet tegen de toen nog niet magtige protestanten, toen deze hunne Katholijke landgenooten om der godsdienstwille verdrakken wilden? In plaats van zich met die energie en die krachtadige takt van politiek, welke hem eigen was, te verzetten, zien wij hem zijnen naam en zijnen persoon tot de verdrukking leent.

En men zegge niet, wat hij zelf betuigt, dat sulckx teghen zijn sin was, want daardoor verradt hij juist, dat hij zoo zwak was om de regten der Katholijken te handhaven, als hij sterk was voor die der protestanten te bevechten.

De *Tijdenoot* weet zich niet te redden, dan met te beweren, gelijk ook de placacten doen, dat de maatregel noodzakelijk was om onrust en woelingen te voorkomen. Maar de maatregel moest juist ten gevolge hebben, wat men voorgaf te willen weeren. Zou eene openbare vrije godsdienst oefening aanleiding gegeven hebben tot heimelijk verstand met den vijand, of oproer? Waarom dat? Hadden de Katholijken niet met de protestanten gestreden ter verdrijving van wat men het Spaansche juk noemde? En zoo de Katholijken kwaad wilden, was er dan niet iemand te vinden, die de godsdienst oefening bespiedende, de openbare magt in tijds waarschuwen kon? Moesten niet integendeel de geheime bijeenkomsten, welke na het verbod der godsdienst oefening onvermijdelijk werden, ontevredenheid verwekken, daardoor van lieverlede afkeer doen ontstaan, en den vijand te hulp doen roepen ter verdediging van datgene, wat den mensch het diebaarste, het gewigtigste, het heiligste op aarde is? Neen, de bewering was slechts een voorwendsel, en de *Tijdenoot* heeft het onwillekeurig geavoteerd, toen hij in hetzelfde artikel ter verschooning van de heerschende kerk in den geest der eeuw

(Het vervolg hierop)

EGYPTEN

De van de haven der roode Zee ontvangen tijdingen zijn niet zeer voldoende. Oman Pacha, Turkech gouverneur van Arabie, woont te Dschedda, waar hij de hoogst mogelijke belastingen heft; zijne magt strekt zich niet verder uit, dan tot die stad en Jambu. De groot-Scherif Ibn-al-Aun, die te Kekka woont, heeft onlangs eens expeditie in Assir, de verzamelaars der Wahabieten ondernomen en is teruggekomen, zonder eene nederlaag onderhouden te hebben, maar ook zonder eenig voordeel te behalen, ofschoon eenige stammen er in toegestemd hebben, om hem schatting te betalen.

De omstreken van Mekka en Medina zijn niet zeer veilig, men verhaalt dat rene Karavane tusschen deze stad en Damaskus geplunderd is geworden.

De zuidelijke kusten van Assir zijn altijd in de magt van den Scherif Hussein-Abn-Arisch, die Moka bezet; hij heeft zich nog niet met de O. I. compagnie verstaan, hetgeen bijzonderheid de handelsbetrekkingen met de Iemen verhindert.

De Porte wilde eens expeditie ondernemen om Moka te hewinnen; maar Osman-Pacha heeft noch schepen, noch troepen genoeg, die hij daar voor noodig heeft en men kan hem van Konstantinopel geene geldelijke ondersteuning bezorgen.

Mehemet-Ali zou alleen in staat zijn de magt van de Porte in deze streek te herstellen; maar hij is niet voornemens Egypte op nieuw door eenen oorlog uit te putten, die ten voordeele van Turkye zou afloopen. Indien Ibn-al-Aun zich van de bergen konde meester maken, zou hij weldra meester zijn van alles. Het is ongelukkig niet waarschijnlijk dat hij er ooit zal komen; de landing is zeer moeilijk, en de oproerige stammen, die dezelve bewonen, zijn dweepzieke Wahabieten.

De toestand van Abyssinie is niet beter. De Ras van Gondar heeft aan Oubie, koning van Tiger, den oorlog verklaard, hem gevangen genomen en met ketenen beladen. Niettemin gaat de burgeroorlog in dat land voort, behalve in het rijk van Schoa.

De heer Abbadie heeft van de gevangenschap van Oubie gebruik gemaakt, om eens reis in het binnenland te doen, en het is zeer waarschijnlijk dat ook de heer Schimper zijne verblijfplaats verlaten heeft.

De hoop welke Frankrijk en Engeland op eene voordeelige handel met Abyssinie hadden, is door deze gebeurtenissen gedeeltelijk verijdeld; evenwel heeft men reden te verwachten dat men nieuwe pogingen tot dit zelfde doel zal aanwenden, zoodra de rust hersteld is.

Deze onlusten schaden den Handel met Egypte weinig; de kleine vorsten die over de landen, welke aan de Oostzijde van den Gondar gelegen zijn regeren, beschermen de Karavane die over hunne bezittingen heentrekken, om dat de reizen die zij hun opleggen het beste deel hunner inkomsten uitmaken. (Augsb. Zeit.)

DUITSCHLAND

Men verneemt dat de gezondheid van prins Metternich deze laatste dagen zeer verslechterd is. Het vertrek van den heer Munich-Bellinghausen naar Frankrijk is daardoor onbepaald uitgesteld geworden.

Dezer dagen is te Berlijn de navolgende, van den 4 Februarij gedagteekende kabinetorder van Z. M. den koning van Pruisen, betrekkelijk de opbouw der dagbladen en vlugschriften, bekend gemaakt:

» Sedert mijne troonsbeklimming is de regeling van de aangelegenheden der drukpers het voorwerp van mijne ernstigste zorg en van verschillende verordeningen geweest. Den 10 December 1841 heb ik aan het staatsministerie de grondtrekken voorgeschreven, naar welke ik de censuur der dagbladen en der vlugschriften behandeld wilde hebben. In die orde is woordelijk gezegd:

» Ik heb veelvuldige gelegenheid gehad om mij te overtuigen, dat, zowel de censoren als de ad-

ministratieve overheden, niet welken oppoeren wanneer het er op aankomt, onderwerpen betreffende het staatsbestuur door dagblad-artikelen ter openbare kennis te brengen. Terwijl de censuur zeer dikwerf artikelen uit buitenlandse, in binnenlandse bladen heeft laten overnemen, die, noch wat vorm noch wat inhoud betreft aanbevelenswaardig waren, en waarin de waarheid door leugen en dwaling misvormd werd, heeft men aan de binnenlandse bladen de naauwste grenzen voorgeschreven voor de behandeling van onderwerpen betreffende de Regering. Ik wil dat deze grenzen overal, waar het slechts eens zoegzame en welmeenende behandeling der bedoelde aangelegenheden in de openbare dagbladen geldt, in den zin der wetgeving van 1819 en de latere besluiten van de Duitsche bondsvergadering uitgebreid zullen worden.

» In October des vorigen jaars heb ik vervolgens de censuur van alle geschriften van meer dan 20 vel druks opgeheven, ofschoon het toen reeds gebleken was, dat mijne bevelen omtrent de behandeling der dagbladen door een groot deel der censoren geenszins begrepen waren en door eene verkeerde behandeling der zaak derzelver doel misten. De daardoor veroorzaakte, steeds toenemende buitensporigheden der dagbladen maken het derhalve volstrekt noodig, aan de censoren andere voorschriften te geven. Wat ik door de aangehaalde verordeningen heb willen bereiken, dat wil ik nog: de wetenschappen de letterkunde van alle haar belemmerende banden bevrijden, en haar daardoor den vollen invloed op het zedelijke leven der natie verzekeren, welke met haren aard en hare waardigheid overeenkomt; voorts aan de dagbladen binnen de grenzen, waar ook zij in ruime mate nuttig werkzaam kunnen wezen, wanneer zij hunne ware roeping niet miskennen, alle gepaste vrijheid daarvoor vergunnen. Wat ik niet wil, is: de ontaarding van wetenschap en letterkunde in dagbladschrijverij, de gelijkstelling van beide in aanzien en aanspraak op bescherming, het euvel eener onbepaalde verspreiding van verleidelijke dwalingen en verderfelijke theoriën omtrent de heiligste en eerwaardigste aangelegenheden der maatschappij, langs den gemakkelijksten weg en in den vlugtigsten vorm, onder eene klasse der bevolking, voor welke deze vorm meer aantrekkelijk en dagbladen meer toegankelijk zijn, dan de gewrochten van ernstig onderzoek en grondige wetenschap. Ik vereenig mij uit dien hoofde ten volle met de uit dit oogpunt ontworpen, door het staatsministerie aan mij voorgelegde verordening omtrent de censuur, en terwijl ik dezelve bij deze goedkeur, draag ik aan het staatsministerie op, haar te gelijktijd met deze order ter openbare kennis te brengen.

FREDERIK WILHELM.

ZWITSERLAND

De Staats-Courant van Lucerne, meldt in stellige bewoordingen, dat, zoo het noodzakelijk mocht worden, dat militaire maatregelen genomen werden, om de raden van Argau te noodzaken zich aan de bevelen van het Vorort te onderwerpen, geheel de Katholieke bevolking van het kanton, zonder twijfel partij zoude kiezen tegen het gouvernement. De strijd tusschen de twee gedeelten der bevolking van Argau welke 180000 zielen telt, zoude schrikkelijk worden; maar de uitslag kan niet twijfelachtig zijn.

PORTUGAL

De minister van Buitenlandsche zaken heeft aan de kamer zijn rapport ingediend nopens de zaken zijns departements:

» De onderhandelingen met het hof van Rome, zegt hij, aan den ijver en de kennis van den hertog van Palmella toekertrouwd, hebben onlangs eenen grooten stap gedaan, tot het gewenschte besluit. Er is evenwel een zeer voornaam punt, dat de kamer en het bestuur niet mogen verwaarlozen; het regt namelijk, dat de koningen van Portugal bezitten om bisschoppen te benoemen in uitge-

strekte bezittingen van Engelsch-Indië welk, eerst door een decreet van het opperste Geregts-hof van Calcuta den 27 Maart 1840, is bevestigd.

Over het handelstraktaat met Engeland sprekende zegt het rapport, dat men nog niet is kunnen slagen hetzelve te sluiten.

SPANJE

Wij hebben tijdingen uit Madrid van den 21 Februarij; zij handelen over niets anders dan de verkiezingen. Nooit zijn de stemmen meer verdeeld geweest. De klaarlijkste uitslag der laatste verkiezing is geweest, dat het gedeelte dat de Heeren Olozaga en Cartina voor opperhoofden had, van haar eerste kandidaatschap heeft afgezien, ten einde een beteekenisvoller aan te bieden. Op de nieuwe lijst vindt men de namen van de Heeren Joaquin, Maria Lopez, Cantero, Moreno, Alcon Collantea. De ayacuchos hebben van hunnen kan hulle stemmen op mannen van meer beteekenis dan hunne kandidaten overgebracht. Het zijn de Heeren Arguelles, Gonzales, Infante, de la Curdra, Alonso. Hoe deze strijd zal eindigen is moeilijk te voorzien. Het Burgerlijk opperhoofd van Madrid belooft in de uitvoering zijner functien, eene standvastige onpartijdigheid, welke zeer noodzakelijk zal zijn.

Een ministerieel orgaan geeft een formeel ontkenning van het valsche en lasterlijk gerucht, dat men verspreid heeft, over de voorgegevene aankopen van rente te Parijs voor rekening van Espartero. Een ander ministerieel blad twijfelt volgens de laatst ontvangene depêches er niet aan, of de onderhandelingen tusschen Frankrijk en Spanje zullen eenen wederzijdschen voldoende uitslag opleveren.

FRANKRIJK

PARIJS 28 Februarij. Men sprak van een verdelheid, welke tusschen den president van den Raad en zijne collega's zou hebben plaats gehad. Het zal ons genoeg zijn dit gerucht aan te halen met derzelver onwaarheid te verhalen. Het is eene der duizend en een intriges welke door de coalitie tegen het ministerie zijn aangewend. Men rekent dat de discussie die op Maandag den 1 Maart zal beginnen tot aanstaanden Zaterdag zal duren.

Dezen middag ten drie ure ging eene lijst rond van de kandidaten voor het aanstaande ministerie. De Heeren Molé en Thiers stonden aan het hoofd derzelve.

De gedeputeerden der linkerzijde zijn gisteren bij den Heer Odilon-Barrot bijgekomen. Het linker centrum zal morgen den 1 Maart des avonds ten 8 ure bij den Heer Ganneron bijkomen. De vereeniging bij den Heer Dufaure is bepaald op morgen avond ten 7 ure.

Men leest in de *Semaphore van Marseille* van den 24: « Zeven personen, beschuldigd van een werkelijk deel aan den beklagenswaardigen strijd genoot te hebben, welke ding-dag avond tusschen de matrozen van de Grieksche korvet en een gewetel inwoners heeft plaats gehad, zijn op bevel van den procureur des Konings in hechtenis genomen; na het onderzoek zijn twee van hen wegens op vrije voeten gesteld. De Grieksche matroze die naar het hospitaal vervoerd is, en wiens treurigen toestand, wij reeds hebben medegedeeld, bevond zich gisteren in eenen hopeloozen staat.

— Men leest in de *Courier de Lyon*:

» Sedert acht en twintig uren hebben des avonds in de straat van het Palais Grillet, ongeregelde den plaats gehad. Deze ongeregelheden, welke een Charivari ten doel hadden, hetwelk aan het gebouwden zou worden gegeven, waarvan de weduwenaar was, hadden bijna een ernstig zien gekregen. Eene talrijke versterking van delijke wachten, commissarissen en agenten, politie was niet voldoende om de menigte, voor de woning der nieuwe echtelingen bijgekomen te verspreiden, er waren ten noodig, om met gewapende hand de politie derzelve, welke men zoo zeer beleedigde.

scheidende inhechtenisnemingen werden gedaan, en het is te vreezen dat deze ongeregelde heden dezen avond weder hervat zullen worden."

-- Men leest in den *National*: » Het hof van assisen van Parijs heeft twee boekverkoopers, welke onzedelijke werken verkocht hadden tot 5 jaren gevangenisstraf, en 6000 fr. boete veroordeeld... Het moet verwondering baren, dat men, terwijl de boekverkoopers gestraft worden, ook niet tévens de schrijvers dier werken opspoort."

-- De *Constitutionnel* meldt, dat de Spaansche autoriteiten zich, aan boord van de Fransche stoomboot de *Phénicien*, met geweld hebben meester gemaakt van de brieven, welke door de post van Marseille en het Fransche Consulaat naar de verschillende punten van de kust tot Cadix bestemd waren. De kapitein had zich daartegen zeer verzet. Maar dewijl de woelige zee door aangroeiende onstuimigheid, gevaarlijk werd voor de stoomboot, zoo zij niet aanstonds zich verwijderde, heeft de kapitein om het vaartuig te redden verplicht geweest toe te geven, want men wilde niet dulden dat hij vertrekken zou, voor dat hij zijne brieven zoude hebben afgegeven.

-- De *Echo de l'Ancône* bevat het volgende:

« Den 23 Januarij ten twee ure des namiddags, hebben de lijkplegtigheden eener dappere vrouw plaats gehad, waarop de militaire jaarboeken van Frankrijk met regt kunnen roemdragen.

« Barreau (Alexandrina Rosa), geboren te Samalens (Tarn), diende als grenadier in het leger der Westelijke Pyrenéen. De dapperheid dezer nieuwe Clelia deed haar de eer verschaffen, die vóór haar, nooit aan eenige vrouw was toegestaan, om in de verblijfplaats der oude verdedigers van het vaderland, in het hotel der Invaliden, te Avignon, te worden toegelaten, alwaar zij den 24 Januarij II. overleden is.

« De generaal Kommandant van het hotel, heeft gemeend zijne achting voor de dapperheid der overledene, niet beter aan den dag te kunnen leggen, dan haar door een dubbel detachement, dier dapperen, wier lidtekenen hunnen moed en onversaagdheid getuigen, naar hare laatste verblijfplaats te doen vergezellen.

« Deze vrouw wier vurige dapperheid, door de opregtste vaderlandsliefde vermeerderd werd, was de bewondering der republikeinsche oorlogshelden, en zal langen tijd, als een voorbeeld van dapperheid en onversaagdheid worden aangehaald. Alexandrina, in den roem en de gevaren van haren man Lajrac en zijnen broeder, willende deelen, die beide grenadiers onder het tweede bataillon van Tarn waren, verwisselt de militaire uniform met de kleederen van hare sexe, en begeeft zich naar het leger der westelijke Pyrenéen, waar zij weldra door wonderen van moed, uitblinkt. Den 13 Augustus 1793 ontving het tweede bataillon van Tarn bevel, om den schans van Alloqui aan te vallen; die door eenen talrijken artillerie met sterke borstweringen wordt aangevallene. De vijand biedt eenen sterken tegenstand; Alexandrina strijdt aan de zijde van haren man en broeder; deze laatste is doodelijk gewond, en Lajrac wordt door een kogel getroffen; die dubbel ongeluk ontvlamt den moed der heldin.

« Voor dat ik u help moet ik u wreken » riep zij uit en op hetzelfde oogenblik treedt zij uit de geleederen en werpt zich op de borstweringen; de schans wordt ingenomen.

« Alexandrina gaat niet te min voort den vijand te vervolgen, negentien kanonnen, die zij vóór dit bedrijf ontvingen haal, z. n. reeds verschaten, haar laatste schot zat op het geweer, toen een Spanjaard naderde, en lijf tegen lijf wilde vechten; maar zij vernijdt hem kendig door lief hem het hoofd met een sabelslag; maakt zich meester van zijne patroontasch, verrijkt nieuwe heldendaden, en verlaat eerst het slagveld, toen het van nieuwe overwinningekreten weergaludt.

« In de verschansingen terug gekomen, loopt zij naar Lajrac, verbindt zijne wonden, brengt hem met zijne dappere wapenbroeders, naar het mi-

litaire hospitaal, verzoacht hem alle zorgen der echtelijke toederheid, en wacht dat hij genezen is, om zich weder met hem bij zijn bataillon te vervoegen.»

-- PARIJS 1 Maart. Kamer der gedeputeerden. Ten een ure is de zitting geopend. Een talrijk toevloed van menschen dringt naar alle zalen van het Paleis van Bourbon, maar voornamelijk naar de zaal der Pas-Pardus en de zaal der Colonnes. De gedeputeerden komen vroeg en nemen plaats op hunne banken. Hunne gesprekken zijn zeer levendig. Op de bank der ministers bemerken wij de Heeren Teste, Duchâtel, Guizot, Martin du Nord, Cunin Gridaine.

Naauwelijks zijn de openbare tribunes geopend, of zij worden terstond bezet. Zij die vaneen briefje voorzien zijn worden alleen in de afzonderlijke tribunes toegelaten. Die van het corps-diplomatiek, waren reeds vroegtijdig bezet.

De discussie over het wetsontwerp, behelzende aanvraag tot een buitengewoon credit ter voorziening der geheime uitgaven over 1843 is aan de orde van den dag. (Beweging in stilte). De algemeene discussie wordt geopend.

De Heer Ledru-Rollin spreekt het eerst tegen het ontwerp, de Heer Gasparin voor, de Heer Joly tegen, de Heer de Monteban de Givré, die het ontwerp verdedigt, was nog op de tribunes toen de post vertrok.

NEDERLANDEN

« HERTOGENBOSCH 2 Maart. Heden is Aldegonda Bergmans, Echtevrouw van Willemse laatstelijk woonachtig te Asten, wegens het in omloop brengen en pogingen tot in omloop brengen van valsche muntspecien, welke hier in het land wettigen koeis hebben, veroordeeld tot de straf van het zwaaijen van het zwaard over het hoofd, en een confinement in een ras of tuchthuis voor den tijd van 10 jaren.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Dingsdag den 28 Februarij.

Opening ten half twaalf ure.

De voorzitter brengt ter kennis van de Kamer, dat hij heeft ontvangen een missive van den Heer Vegelin van Claerbergen, houdende kennisgeving, dat hij wegens sterfgeval in zijn gezin, -- en eene van den Heer van der Grouden, ten fine van informatie, dat hij uit hoofde van ziekte -- verhinderd wordt, aan de werkzaamheden der Kamer deel te nemen.

Zijn wederom ingekomen een aantal adressen van sollicitanten, die verzoeken bij de eventuele vervulling der vacature in het collegie van Raden en Generaalmeesters van 's Rijks munt, in aanmerking te mogen komen. Ook hunne namen zullen op de lijst der sollicitanten worden geplaatst.

Eenige ingekomene verzoekschriften, (waaronder een van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Dordrecht, houdende bedenkingen tegen de wet op het zegel, en een van advokaten en procureurs bij de arrondissements-regtbank te Assen, houdende bedenkingen op de ontwerpen van wet nopens de tarieven der justitie-kosten in burgerlijke zaken) worden naar de daartoe benoemde commissie verzonden, welke commissie vervolgens eenige rapporten heeft uitgebragt, omtrent petitiën tot aanhangige wets-ontwerpen betrekkelijk, welke ter griffie zullen gedeponceerd, en van sommigen de rapporten worden gedrukt.

Daarna is de Kamer tot tweemaandelijksche vernieuwing der sectien overgegaan. Tot presidenten en vice-presidenten der afdelingen zijn benoemd: tot presidenten de Heeren van Goltstein, Verweij-Mejan, van Akkraken, van Rappard en Tromp, en tot vice-presidenten, de Heeren: Schooneveld, Luzac, Star-Bosman, Backer en van Nes.

De Afdelingen van de Tweede Kamer houden zich steeds met het onderzoek der b grootingswetten onledig.

-- Men vernceemt, dat het verzoek om gratie van de *Witte des doods*, waartoe Boets, bij arrest van

het Provinciaal Gerechtshof van Noord-Holland, ter zake van het plegen van diefstal met buiten- en binnenbraak, en van moedwilligen doodslag, door diefstal voorafgegaan, is veroordeeld, dezêr dagên is geweest van de hand. (Men zal zich herinneren, dat Boets, den 2 October 1842, het 14jarig diefstalmeisje, N. Spekker, te Wogmeer, op eene wreedaardige wijze, van het leven beroofd heeft.)

-- Het door Z. M. den Koning-Groothertog goedgekeurde budget van het groothertogdom Luxemburg, voor het jaar 1843, bedraagt: de ontvangsten f1,608,243,70; de uitgaven f 1,608,012,30. Ook is door den Koning-Groothertog bepaald het getal manschappen, dat door de steden en gemeenten van het groot-hertogdom, over de jaren 1839 tot en met 1843, voor het bondgenootschappelijk contingent moet geleverd worden, bedragen de te samen 1230 man.

-- Wij zijn thans in staat gesteld, aan onze lezers mededeelen het bedrag der inzamelingen, gedaan voor de ongelukkige weduwen en weezen der equipage van de *Jonge Pieter*, van Schoveningen. Te samen hebben zij de aanzienlijke som van vijf duizend vier honderd drie en twintig gulden drie en negentig cents opgebracht.

-- Men vernceemt dat het herstel van Z. M. koning Willem Frederik, graaf van Nassau, steeds zoodanig vooruitgaat, dat het voorgenomen vertrek van H. K. H. Prinses Albert van Pruisen naar Berlijn waarschijnlijk reeds morgen voortgang hebben zal. Volgens sommigen denkt H. K. H. echter spoedig herwaarts terug te keeren.

-- s' GRAVENHAGE den 1 maart. De Afdelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben bijkans het onderzoek over de ontwerpen der begrootingswetten ten einde gebracht. De Centrale Afdeling zal heden avond weder eene bijeenkomst over de voordragt van wet nopens het zegel houden.

-- In de *Middelburgsche Courant* leest men:

« Wij vernemen, dat bij vonnis der arrondissements-regtbank alhier, van den 24 dezer, een apotheker te dezer stede is veroordeeld in eene geldboete van honderd gulden, wegens het afgeven van zoogenaamd slaappoed aan dienstdienden, ten gebroeke van een zeer jong kind, zonder voorkenis der ouders van hetzelfde, en zonder order van eenigen geneeskundige, en welk slaappoed, onder andere bestanddeelen, inhield eene hoeveelheid van den onder de vergiften behoorden *syrupus papaveris albi*.

« Mogt deze mededeeling strekken tot een waarschuwend voorbeeld voor al degenen aan wier zorg het afgeven van vergiften en slaapmiddelen is toevertrouwd, en tévens vele ouders opwekken, om naauwkeurig toe te zien, dat hunne onderhoorigen zich onthouden van het toedienen aan hunne kinderen van zoogenaamde slaap-syroopjes, even verderfelijk voor de gezondheid als voor de verstandelijke vermogens der kinderen, en waarvan het misbruik al meer en meer schijnt toe te nemen."

Mengelwerk.

UITTREKSELS

UIT

het Groot Placaet Boek

EDITIE VAN 'T JAAR 1858.

Placaten van de Staten van Hollandt.

1. Placaten vanden 20 December 1581, ende 21 November 1584 tegens het stroeyen van seditieuse Boecken, Geschriften oft Refereynen, ende ordre jegens het onordentelick Drucken. Item, tegens Pauselijcke Conventiculen, ende het dragen van Geestelijcke Hubiten, als oock op 's stellen vande Schoolmeesters.

Wilhelm, bij der gratie Godts Prince van Orangien, Grave van Nassau, etc. Als ons gedeferreert zijnde de hooge Overgheyt van Hollandt,

Den eersten Deurwaerder vande Gamere vanden Rade hier op versocht, Saluyt.

[Hier volgen eenige maatregelen tegen het verspreiden van Seditieuse boeken enz. Waarna het placact aldus vervolgt.]

Ende alsoo oock niet tegenstaende verscheiden voorgaende Verboden en Interdictien, soo wel binnen den Steden als ten Platten Landen, in eenige Kercken oft anders particuliere Huysen, eenige toeloop ofte t'samenkomsten van Mans ende Vrouwen wordt bevonden, omme te ghebruyken eenige Pauselicke Exerctie, als Missen, Predicken, Doopen en andersints, waer door lichtelick eenige onrust ende oproer soude mogen rijzen, ende eenige heymelijcke verstantt metten Vijandt gehouden, ende listige aanslagen wouden mogen te wege gebracht worden, ende alwaer 't de selve Exerctien niet met grootē t'samenkomsten en gheschieden, nochtans strecken soude, niet alleen tot schandale ende ergernisse vande Gemeente, maar oock tot nadeel vande gemeene saecke. SOO IST, dat Wij omme alle swaricheden, die daar uyt insgelijcks souden mogen rijzen te voorkomen, alle alsulcke Vergaderingen ende t'samenkomsten wederom wel ernstelijck verboden hebben, ende verbieden by desen, 't zy heymelijck ofte openbaer, op de pene van hondert gulden t'eloken reyse te verbeuren, by den genen in wiens Huysen bevonden sal worden sulcks ghedaen te wesen. Ende ingevalle 't selfde in Kercken ofte Conventen sal zijn ghepleecht, op de verbeurte vande alimentatie vande Conventoralen die sulcks sullen hebben toegelaten, ofte aldaer jegenwoordich sullen zijn gheweest, ende oock vanden genen door den welcken alsulcke Exerctien ende Ceremonien, sullen zijn mishandelt ende gedaen. Ende in gevalle de selve egeene Alimentatie is genietende, op pene dat alsulcke oproerige uyt dier Plaetse geleyt sal worden, ende daer niet wederom sal mogen komen op arbitrale correctie. Sonder nochtans yemant in sijn conscientie ofte ghemuet te willen beswaren ofte rechercheren.

Placact vande Staten van Zeelandt.

Ordonnantie van zijne Princelike Excellentie, op 't stuk vande Policie binnen Zeelandt, 8 February 1583.

Wilhelm bij der gratie Godts, Prince van Oranien, Grave van Nassau, van Catzenellenbogen, van Vijanden, Dietz, Lingen, Bueren, Leerdam, etc. Marquis vander Vers ende Vlissingen, Heere ende Baron van Breda, van Diest, Grimbergen, Arlay, Noseyoy, etc. Erf-Burch-Grave van Antwerpen ende van Besançon, Stadthouder ende Gouverneur Generael van Brabant, Hollandt, Zeelandt, Vrieslandt ende Utrecht, ende Admirael vander Zee van herwaerts-overe. Allen den genen die dese tegenwoordige ghevoont sullen worden, Saluyt. Alsoo wy te meermalen t'onsen grooten mishagen ende leetwesen hebben verstaen, ende van goeder handt onderricht zijn van diversche groote, sware ende periguleuse abuyzen ende ongeregheden, dagelijcka soo langhs so meer inden Lande ende Provincie van Zeelandt in te breecken, ende haren voortganck te nemen, daer deur niet alleenlick de heylige ende goede Ordonnantie ende Weyten Van Godt in ghestelt, grootelijck worden ghesohendet ende gheviolert, alle goede politique gheboden ende Statuten onder de voet ghetrappt, ende by alle Menschen in versachlinge ghebracht, maar oock den toorne Godes over den selven Lande verweckt wort. SOO IST, dat wy ou hier inne Ampts-halven, tot eere, ruste, ende vrede deser Provincie te voorsien, niet voorgaenden advijso van onse lieve ende seer beminde die Staten 's Lande ende Graeffelickheyt van Zeelandt, hebben geordonneert ende gestatueret, ordonneren ende statueren by desen de Puncten ende Articulen hier naer volgende.

lijcke oft Geestelijcke Persoonen, van wat qualiteyt ofte condition sy zijn, han sullen voortaan vermijden, soo in 't secreet als in 't openbaer, cenich exercitie vande Roomsche Religie, Ceremonien ende Superstitien, gheprentendert Catholijcke, binnen den Lande van Zeelandt, te hooren, sien oft doen, oft doen doen, soo nopende den Diap, als alle andere geene sygesteken, op pene voor de Geestelijcke Mans-persoonen, van ghebannen te worden uyt den Lande voorsz, op lijf-straffe. Ende soo verre het eenige zijn alimentatie, ghenietende, daer-en-hoven noch op privatie, vande voorseide alimentatie, ende gheboden te zijn tot restitutie uyt hunne goeden die men sal kunnen achterhalen, van 't geene sylieden hien aengaende alreede ghenooten sullen mogen hebben. Ende voor de Wereltlicke Persoonen, op arbitrale correctie van mulcte pecuniarie ter discretie vanden Rechter. Verbiedende oock, dat gheene Vroed-vrouwen, noch andere Persoonen die daer toe niet behoerlick en zijn beroepen, hun en sullen mogen onderwinden te Doopen oft ghedoopt, op peyne van vijf en twintich guldens voor de eerste reyse, ende voor de tweede dobbel, ende voor de derde reyse, op arbitrale correctie.

Advertentien.

Heden Overleed in den ouderdom van 52 jaren, tot bittere droefheid van zijne kinderen en behuwd kinderen, de Heer FRANCISCUS GIJSBERTUS JOANNES VAN DEN BOGAERT, voorzien van de H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk. 's Bosch 25 February 1843.

Er wordt gelegenheid aangeboden, tot het plaatsen van een jaar JONGE LIEDE van fatsoenlijke Familie, op een Kantoort, ter dezē stede. Adres eigenhandig geschreven brieven, franco, onder Letter R. bij den uitgever dezer.

Voor het Rijk. DEPARTEMENT VAN FINANTIEN. ADMINISTRATIE DER DOMEINEN. Agentschap 's Hertogenbosch.

OPENBARE VERPACHTINGEN.

DE AGENT VAN HET DOMEIN te 's Hertogenbosch, zal, als daartoe genantigd, zoo noodig, onder nadere Goedkeuring, ten overstaan van daartoe bevoegde Autoriteiten, op de naemelden plaatsen, dagen en uren.

Verpachten,

10. Op Maandag, den 27 Maart 1843, des voormiddags, ten 11 ure, te Crane, op het Raadhuis,

ACHT EN ZESTIG PERCEELEN LAND,

herkomstig van het gewezen Groot Gasselsch Bosch, gelegen onder de Gemeenten Gassel en Beers, en eenmaal met H A V E R of G A R S T te worden bezaaid; dezelve zijn door genummerde Plaatjes afgebakend.

en 20. Op Dingsdag, den 28 Maart 1843, des voormiddags, ten 11 ure, te Bozmer, in het Logement des Bozmer.

HET GROOTE MAASVEER,

met HUIZINGE, MOESTUIN, SCHUUR, BAKRUIS, VEERPONT en PAARDENAK, staande en gelegen te Bozmer, voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren, ingaande Beloken Paschen 1843.

Nadere inlichtingen sijn te bekomen bij den Heer A. VAN LEEUWEN, Opzichter der Domeinen te Guyt, alsmede ten Kantore van den ondergeteekenden AGENT VAN HET DOMEIN 's Hertogenbosch, den 11 February, 1843.

De naam van het Domein voornoemd, M. W. van Graayveld.

De Notaris J. W. DE BERGE, te 's Hertogenbosch, heeft in het openbaar provisioneel verkocht:

Eene groote HUIZINGE, met ruim open ERF, groot 109, te 's Hertogenbosch in de Verweestraat in huur bij de Wed. CARRI en bij gedrukte Billetten breeder omschreven, met de Slagen voor f. 1225,00. Zullende de finale Verkoopung geschieden te 's Hertogenbosch in het Stads Kofijhuis, bewoond bij W. K E G G E R S, op Maandag den 13c. Maart 1843, des avonds ten 7 ure.

De Notaris DE JONG, residentende te Heesch, zal ten verzoeke van Mevrouw de Wed.

LINSEN, op Donderdag den 9 Maart 1843, des namiddags ten 4 ure ten Herberge van A. VAN DE KOOLWIJK te Heesch publick Verhuuren:

De Welbeklante Herberg genaamd Zegenbergen, staande aan den Steeuweg van 's Bosch naar Grave en de groote baan van den Maas kant naar de Gemeente Uden-Zeeland en den verleren Heikant, met omtrent 3 Bouders BOUW- en WELLAND.

Aan de STEENHOUWERIJ van van L. JOHs. VAN DER MEULEN te Leerswarden wordt verlangd een bekwaame Meesterknecht.

Goldtsettingen OP LIJFRENTE EN VERZEKERINGEN OP HET LEVEN.

De Maatschappij van Algemeene Assurantien op het LEVEN, de totale Fondsen en de Overlevingen gevestigd te Brussel en goedgekeurd door Koninklijk besluit van 12 Junij 1824, is vertegenwoordigd door Agenten in geheel het Rijk en in vroege plaatsen hare wezenlijke Kapitalen behoupen tot nabij de DRIE MILJOEN VIJF MAAL HONDERD DUZEND FRANCS, en zij betaalt jaarliks meer dan DRIE MAAL HONDERD DUZEND FRANCS Lijfrente. De Verrijtingen der Maatschappij hebben tot voorwerp de verzekeringen van Kapitalen betaalbaar na den dood, of ingeval van leven op een bepaald tijdstip, de constitutionen van LIJFRENTE, PENSIJONEN aan Weduwen en Ambtenaars, de HUWELIJS-GIFTEN aan de Kinderen, AANKOOP op LIJFRENTE van RENTEN, SCHULDEKENENTENISSEN, AKTIEN en ONBOERENDE GOEDEREN. Zij koopt insgelijcke hezij met GEHEEL GELD of op LIJFRENTE de VRUCHT GEBRUIKEN en de NAAKTE EIGENDOMMEN. Men kan zich de Prospectussen, Tarieven en alle wenshelijke inlichtingen bezorgen hetzij bij den Agent A. C. VAN DER MEULEN Junior, in de Huisamerstraat, Wijk G No 86 te 's Hertogenbosch, of op het Secretariaat Generaal der Maatschappij te Brussel, in de nieuwe Brugstraat No. 48.

Graanmarkt VAN 's HERTOGENBOSCH

van Maandag, Dingsdag en Woensdag den 27 en 28 February en 1 Maart 1843. De aanvoer van Rogge, Bockweit en Haver was gering, en ter consequentie goed van de hand gegaan, de volgende prijzen zijn te noteren, als: ROGGE Te kwaliteit wegende 72 a 74 Nederl. ponden met f. 6,85 a f. 7,10, mindere soorten f. 6,60 a f. 6,75; BOKKWEIT Te kwal. van 65 a 68 ponden f. 6,20 a f. 6,50, mindere f. 5,80 a f. 6,00; geringe f. 5,50. HAVER Te kwal. van 41 a 44 ponden f. 2,70 a f. 2,40 a f. 2,60; geringe f. 2,20. Zijnde de middelprijs van de Rogge, waarna de setting van brood op Dingsdag den 2 Maart, is gesteld f. 6,90. De B. Nederl. ponden Roggebrood 30 Cnls. Het goed Beter f. 0,70 a f. 0,80.

Aardappelen.

Geldersche van Zeewijk het met f. 2,30, de Nijmeegsche Zeewijkse f. 2,20, Geringe soorten f. 1,70. De prijzen sijn per mand behoudt na alle de onkosten als dezelve ter markt sijn vercocht, en sijn op Ter Boekdrukkery van D. A. DE BOER.